

Innhold

Forord	19
<i>Aud Berggraf Sæbø</i>	
Estetiske læringsformer for å skape interesse og mening	19
Magien i estetiske læreprosesser	20
Dagens gode lærere – la dere inspirere!	22
Takk	23

DEL 1 UKJENT STI

Innledning	27
<i>Stine Nielsen Ellinggard og Gunhild Brønne Bjørnstad</i>	
Varsku	28
Nysgjerrige blikk på performativ undervisning	29
De tverrfaglige temaene	31
Bokens struktur og innhold	32
Et didaktisk mulighetsrom	35
Kapittel 1	
Performativ, estetisk klasseledelse	38
<i>Stine Nielsen Ellinggard og Sara Birgitte Nesje Øfsti</i>	
Fremtidens lærerrolle – performativ og estetisk?	38
Metodiske tråkk	39
Forskningsetikk	40
En performativ vending	40
Det estetiske perspektivet	41

Performance	42
Gadamers lek og dramafaget	43
En performativ og estetisk klasseledelse og undervisningspraksis ..	44
Fra det vante til det ukjente – «tørre å slippe taket»	45
Å sanse elevene inn tilfører noe	47
Spennet mellom fiksjon og virkelighet (broen mellom lærestoff og elev)	49
I spennet mellom tradisjon og LK20	51
The End?	53

Kapittel 2

Fly me to the moon! – Skapende, utfordrende og estetisk læring	56
<i>Rikke Gürgens Gjærum, Nanna Kathrine Edvardsen og Iselin Evensen</i>	
Metodisk arbeid	57
Forskningsdesign	58
Hva mener vi med læring, likeverd og deltakelse?	59
Estetikk og den estetiske erfaring	60
Estetiske fag	61
Estetiske fag med ulike hensikter	64
Læring, likeverd og deltakelse for alle	65
Å planlegge en lærende helhetlig praksis	67
Tverrfaglighet	67
Bærekraftsmålene	68
Didaktisk narrativ I: #ChallengeStereotypes	69
Didaktisk narrativ II: #YourTurn	71
Didaktisk narrativ III: #AgeExchange	72
Trådene samles	73
Oppsummering	74

Kapittel 3

Performativ vurderingspraksis	80
<i>Gunhild Brænne Bjørnstad og Stine Nielsen Ellinggard</i>	
Kunnskaping og (per)formativitet	80
Vurdering av kompetanse	82

Medskapende samtaler	84
Å se etter forstyrrelser, mønstre og sammenhenger	86
Agentiske snitt	86
Prosessuell tenkning	87
Mot og kollektivt mangfold	89
Kroppslighet og rom	91
Helhet og del	93
Utfordrende tanker og konklusjoner	94

Kapittel 4

Mimesis i digital praksis	97
--	----

Mimesis Heidi Dahlsveen

Å se etter stillheten	97
Performativitet og praksis	98
Mimesis i performativitet	100
Den digitale praksisen	101
Utfordring nummer 1: Å være digital	104
Utfordring nummer 2: Arbeid med en fortelling	106
Utfordring nummer 3: Tid	108
Så trer jeg ut av det nettbaserte rommet	111

DEL 2 SAMSKAPE

Kapittel 5

Deltakerens mulighetsrom for dybdeløring gjennom lærer-i-rolle ..	117
--	-----

Malin Kathrine Vik og Gunhild Brønne Bjørnstad

Den estetiske dimensjon og dybdeløring	118
Arbeid i fiksjon	120
Lærer-i-rolle (LiR)	121
Ulike tilnærminger	122
Rollens holdninger	122
Mulighetsrom for dybdeløring gjennom LiR	123

Lineær versus sirkulær progresjon	124
Metakognisjon og den estetiske dimensjon	125
Læring om, for, gjennom og som bærekraftig utvikling	126
Kreativitet, nysgjerrighet og medvirkning	127
Oppsummering	128

Kapittel 6

Å finne opp noe sammen – en devisingprosess i klasserommet	132
---	------------

Kristine Storsve

Devising – utforskende og skapende arbeid	133
Hva slags prosesser inviteres elevene inn i?	134
Devising	134
Forskjellige kunstformer	135
Hvordan kan det gjøres?	135
Alle ideer på bordet	136
Startpunkt til inspirasjon	136
Lag en scene	137
Utforske og utbrodere ideene	137
Forfølge og ramme inn ideene	138
Hvem gjør hva?	138
Ressursene i elevgruppen	139
Få det til å henge sammen	139
Stille spørsmål – finne løsninger	140
Iscenesettelse	140
Refleksjonsrommet	141
Strukturere i tre faser	142
Prøvetid	142
Om å åpne og lukke i arbeidsprosessen	143
Hva krever det av læreren?	144

DEL 3 UT PÅ GULVET

Kapittel 7

Et usynlig barn i klasserommet – Demokrati og

medborgerskap 1.–4. trinn 149

Bård Bjørknes og Hege Østmo-Sæter Olsnes

Det usynlige barnet som figurteater 150

Hvem er det usynlige barnet? 153

Fiksjonskontrakt og forventningsavklaring 153

Estetisk impuls med fortellerstund og figurteater 154

Fortelling om et usynlig barn 154

Klassen får et brev 155

Hvem er barna i den gamle klassen til det usynlige barnet? . . . 155

Refleksjon i etterkant av improvisasjonen 156

Alle elevene spiller det usynlige barnet 156

Første lille visning 156

Utforske den andre klassen 157

Nytt tegn fra det usynlige barnet 157

Den andre klassen 157

Tanke-tunnel 158

Skrive/tegne brev 158

Utforske meningsmangfold 159

Ønske det usynlige barnet velkommen 159

Klassens oppskrift på et godt klassemiljø hvor alle skal bli
sett og hørt 159

Hemmelig valg 159

Visning med figurspill 159

Det usynlige barnet kommer frem 160

Møte med det usynlige barnets mening 160

Et nytt brev fra det usynlige barnet 160

Avsluttende refleksjoner 160

Avslutning 160

Kapittel 8

Stjerneild – Folkehelse og livsmestring 1.–4. trinn 162

Remi Johansen Hovda

Om kjønnsmangfold 163

Undervisningsforløpet «Stjerneild» 164

Avalon – bygge fiksjon 165

Stjerneild – etablere ritual 166

Fenrir – rollemodellering 167

Skyggereplikker 168

Refleksjon 169

Den tomme stolen 169

Tegne magisk krystall 170

Lage sin egen juvelridderkarakter 171

Jentegutt og guttejente 171

Hjerteboksen 173

Avslutning 174

Å snakke om kjønnsmangfold med barn 174

Kapittel 9

På tur med Askeladden – Bærekraftig utvikling 1.–4. trinn 177

Stine Nielsen Ellinggard og Niels Peter Underland

Hva er seriemime? 178

Når en «fattig» teaterform bli bærekraftig 182

Undervisningsforløpet – På tur med Askeladden 183

Askeladden kommer 183

Bokstaver, former og tall på gulvet 184

Å mime på stedet 184

Askeladden i skogen 184

Samtale 185

Askeladden i storbyen 185

Samtale 186

Miljøet på gulvet 186

Lage filmen/visningen 186

Lærer forteller videre 187

Visning og samtale	188
Oppsummerende tanker	188
Kapittel 10	
Bærekraftsagentene – Bærekraftig utvikling 5.–7. trinn	190
<i>Malin Kathrine Vik</i>	
Drama og rollearbeid i skolen	191
Rollespill	191
Tankekart	192
Skrive i rolle	192
Forberedelser	192
Undervisningsforløp	192
Brevet fra FN's generalsekretær	192
Bærekraftsagentenes opptrening	193
Tankekart rundt tema	194
Forside til bok	194
Tur til klassens biotoper og oppgave; naturvenn	194
Hemmelig oppdrag: Naturvokter	195
Skrive og tegne i rolle	196
Refleksjon: spørreglasset	196
Teoretisk refleksjon over praksis	196
Kapittel 11	
Kampen mellom det gode og det onde – Folkehelse og livsmestring 5.–7. trinn	198
<i>Ine Mariel Solrød</i>	
Hva er muntlig fortellerkunst?	199
Muntlig fortelling i et livsmestringsperspektiv	199
Undervisningsforløpet – Kampen mellom det gode og det onde ...	200
Tankekart: Hva vet vi om det samiske?	200
Samtale og oppheng	201
Fortellerstund	201
Seigmann	201
Post-it	201

Tanketunell og samtale	202
Kjære dagbok	202
Assosiasjonsøvelse: Lapper på gulvet	202
Samtale	203
Gnisten	203
Forfatterens refleksjoner	203

Kapittel 12

Dilemmafortelling – Demokrati og medborgerskap 5.–7. trinn 206

Ine Mariel Solrød

Fortellerkunst i et demokratisk perspektiv	206
Dilemmafortellinger	207
Om dilemmafortellinger	208
Fortellerstund/Lesestund	208
Linjeøvelse – gi to alternativer til slutten på fortellingen	208
Samtale om dilemmafortellinger	209
Lese andre dilemmafortellinger	209
Individuell tegning	209
Samtale i ring – om konflikter	209
Gnisten	210
Lag din egen dilemmafortelling	210
Dramaturgi	210
Skriv din egen dilemmafortelling	210
Tilbakemelding på tekst	211
Husketeknikk: Tegneserie	211
Husketeknikk: På tid	211
På gulvet	211
Gnisten	212
Fortellerstund	212
Oppvarming: Dramaøvelsen: Hva gjør du?	212
Indre film – forberedelse til fortellerstund	212
På gulvet	212
Fortellerstund: Elevene forteller sine dilemmafortellinger for hverandre	213

Etterarbeid i ring: Samtale om dilemmafortellingene og hvordan øktene har vært	213
Gnisten	213
Forfatterens refleksjoner	213

Kapittel 13

Uenighetsfellesskapet – Demokrati og medborgerskap 8.–10. trinn ... 215

Anna S. Songe-Møller, Karin Brunvathne Bjerkestrand og

Stine Nielsen Ellinggard

De undertryktes teater ved Augusto Boal	216
De undertryktes pedagogikk ved Paulo Freire	217
Demokratisk uenighet	218
De praktiske undervisningsforløpene	219
8. trinn – undervisningsforløp samfunnsperspektiv	220
Solen skinner på	220
Telle til tre	220
Bildeteater & spontanskriving	221
Refleksjon/diskusjon etter visning	221
4-hjørningsøvelse	222
Den varme stolen	222
Linjevurdering 1–6	223
Frysbilde	223
Avslutning	223
9. trinn – undervisningsforløp gruppeperspektiv	224
Gaven	224
Å være utvalgt	224
Å bli undertrykt	225
Likesidet trekant	225
Bildeteater	225
Refleksjon over hersketeknikker.	226
Diskusjonsteater med utgangspunkt i bildeteater	227
Videre utforskning	227
10. trinn – undervisningsforløp individperspektiv	227
Speilet	228
Refleksjon	228

Bevegelig skulptur	228
Refleksjon	229
Vandrende kontemplasjonsforelesning	229
Rollemodellering i plenum – å undertrykke og å bli undertrykt	230
Vurderingsøvelser som fører til forumspill	231
Instruksjon	232

Kapittel 14

Dunia yetu – our world – vår verden – Bærekraftig utvikling

8.–10. trinn	235
---------------------------	-----

Gunhild Brønne Bjørnstad og Maryam Jaffar Ismail

The diversities and aesthetics of Africa	236
The philosophies of Ubuntu and Ujamaa	238
Ngonjera as a didactic, poetic tool	239
Indaba as an indigenous, sustainable forum for education	241
Our world – part 1	241
Brainstorming Africa	241
Contrasts and misconceptions about Africa	242
African aesthetics	243
Resources and challenges for sustainability in Africa	243
Sustainable creativity – part 2	243
Sustainable development in Africa	244
Statue	244
Individual research	245
Making a ngonjera	245
Globally indigenous – part 3	246
Performing the ngonjera	246
Indaba philosophical dialogue	247
Powerful ‘ah-ha’ moments and lessons learnt	248

Kapittel 15**UN//MASK – Folkehelse og livsmestring 8.–10. trinn** 250*Tiril Skårdal*

Hvordan lage teatermasker? 251

Narrativ identitet 251

Forberedelser 251

Den gode medeleven 252

Forberedelser av rom 252

Undervisningsforløpet 252

Ta på skulderen til 253

Linjeøvelse 253

Identitetskort/Moodboard 254

Ansiktsavstøpning 254

Form av plastelina 255

Masken av mesoft og tapetlim 255

Dekor med maling og gamle magasiner 256

Idé til ferdig produkt 256

Utstilling 257

Refleksjon over maskearbeid 257

Personlig erfaring med maskelaging 258

Avsluttende ord 260*Stine Nielsen Ellinggard og Gunhild Brønne Bjørnstad***Forfatterne** 263**Stikkord** 268